

15.11.2016 H00124/16

Eduskunnan lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAIKSI ULKOMAALAINLAIN 193 §:N JA 197 §:N 2 MOMENTIN MUUTTAMISESTA

HE 234/2016 vp

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus haluaa kiinnittää lakivaliokunnan huomiota uudistuksen vaatimien henkilöstöresurssien riittävyyteen.

Ehdotetun lainmuutoksen tavoitteena on muun ohella jouduttaa turvapaikka-asioden tuomioistuinkäsittelyä. Jotta myös tämä tavoite toteutuisi, lisätyövoimaa on saatava riittävästi niihin hallinto-oikeuksiin, joihin asioita hajautetaan.

Hallituksen esityksessä on arvioitu, että Helsingin hallinto-oikeudessa olisi vuoden 2016 lopussa vireillä noin 7 000 turvapaikka-asiaa, joista 40 % eli 2 800 asiaa hajautettaisiin kolmeen muuhun hallinto-oikeuteen. Yhtä hallinto-oikeutta kohti tulisi noin 930 asiaa. Jotta käsittelyaika muodostuisi kohtuulliseksi, nämä asiat olisi kaikki ratkaistava vuoden 2017 aikana.

Lisäksi on otettava huomioon vuoden 2017 aikana vireille tulevat uudet turvapaikka-asiat, joiden määräksi on arvioitu 7 000. Myös näistä asioista keskimäärin 930 asiaa hallinto-oikeutta kohti ohjautuisi muualle kuin Helsinkiin. Jotta käsittelyaika olisi kohtuullinen, vuonna 2017 vireille tulevista asioista noin puolet eli 465 olisi ratkaistava saman vuoden aikana.

Kunkin hajautettavia asioita vastaanottavan hallinto-oikeuden ratkaistavaksi voidaan siis arvioida vuonna 2017 tulevan noin 1 400 turvapaikka-asiaa.

Hallituksen esityksessä on lisähenkilöstön tarpeeksi vuonna 2017 arvioitu 30 henkilötyövuotta eli 10 henkilötyövuotta yhtä hallinto-oikeutta ja noin 1 400 asiaa kohti. Näin vähäisellä henkilöstön lisäyksellä ei kuitenkaan päästä kohtuullisiin käsittelyaikoihin.

Turvapaikka-asiat eivät ole helppoja ja yksinkertaisia asioita, vaikka ne on mahdollista käsitellä kahden tuomarin kokoonpanossa jopa niin, että toinen tuomareista esittelee asian. Jotta yhdenmukaisen ratkaisukäytännön muodostuminen ja muut riittävän oikeusturvan edellytykset voitaisiin turvata, alkuvaiheessa vähimmäiskokoonpanona on kuitenkin pidettävä kahta jäsentä ja esittelijää. Sen lisäksi, että hallinto-oikeuden päätösten laadun varmistaminen on tärkeää valittajien oikeusturvan kannalta, se myös vähentää myöhemmässä vaiheessa korkeimman hallinto-oikeuden työtaakkaa.

15.11.2016 H00124/16

Hallinto-oikeuden on turvapaikka-asioiden lisäksi ratkaistava kohtuullisessa ajassa myös muut sille kuuluvat asiat. Turvapaikka-asioiden hajauttaminen ei voi johtaa siihen, että muiden hallinto-oikeudelle kuuluvien asioiden ratkaiseminen viivästyy, sillä se lisäisi maahanmuuttokriittistä keskustelua ja aiheuttaisi tarpeetonta yhteiskunnallista vastakkainasettelua.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus katsoo, että hallituksen esityksen mukainen henkilöstön lisäys ei ole riittävä. Jos vuoden aikana on ratkaistava 1 400 turvapaikka-asiaa, se edellyttää ainakin 20 henkilötyövuoden lisäystä kuhunkin hajautettavia asioita vastaanottavaan hallinto-oikeuteen.

Muulta osalta hallituksen esitykseen ei ole huomauttamista.

Ylituomari

Pirjo Pyhäjärvi